

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@repate.hu

🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/612/2013/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

232/2014. (IX. 18.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ jogi képviselője által 2013. augusztus 15-én előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2014. július 10-én megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – S.-i Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos jogi képviselője 2013. augusztus 15-én, postai úton terjesztett elő panaszt, amelyet 2013. szeptember 18-án megküldött panaszos saját kezűleg írt beadványával egészített ki.

1) A panaszbeadvány szerint a panaszos és házastársa, K. között házasság felbontása és gyermekelhelyezés iránti polgári peres eljárás van folyamatban a járásbíróság előtt. A felek között az életközösség 2013. július 26. napján szakadt meg, mikor K. a közös kiskorú gyermekükkel Gy. városi lakcímre költözött. A jogi képviselő tájékoztatása szerint a panaszosnak és K.-nak S. településen volt közös lakása, függetlenül attól, hogy K. az

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

édesanyja használatában álló fenti Gy. városi ingatlanba volt bejelentve a kiskorú gyermekkel együtt.

2013. augusztus 1. napján az anya a kiskorú gyermekkel együtt visszaköltözött a panaszossal közös S. települési ingatlanba, majd a felek az életközösséget rövid együttlét után ismételtén megszakították, és ugyanezen napon K. távozni kívánt az ingatlanból kiskorú gyermekükkel együtt. A panaszos viszont ragaszkodott a kiskorú gyermekhez, hiszen gyermekelhelyezésre vonatkozó határozat hiányában joga és kötelessége a gyermekről való gondoskodás, az ő teljes körű ellátása.

A gyermekkel kapcsolatos vita annyira elmérgesedett a felek között, hogy az anya a S.-i Rendőrkapitányság (a továbbiakban: Rendőrkapitányság) munkatársainak segítséget kívánta igénybe venni annak érdekében, hogy megbízható segítséget nyújtsanak ahhoz, hogy kiskorú gyermekével együtt távozhasson az ingatlanból. Az eljáró rendőrök a lakcímkártya ismeretében arra a meggyőződésre jutottak, hogy az intézkedési kötelezettségük fennáll a gyermek vonatkozásában, ezért a gyermeket a panaszostól elvették, és átadták az anya részére, aki vele a Gy. városi lakcímre távozott.

A jogi képviselő elmondása szerint a fenti eljárási cselekmény nem egyedi a Megyei Rendőr-főkapitányság területén és számtalan esetben tanúi gyakorló jogászként, hogy a rendőrség munkatársai el nem bírált jogvitában, vagy olyan helyzetekben, amelynek megoldása bírósági vagy gyámhivatali eljárás, illetve megoldást igényelne, saját belátásuk és személyes meggyőződésük, vagy meg nem győződésük mellett olyan önhatalmú intézkedést végeznek, amely részben nem tartozik a kompetenciájukba, részben pedig súlyos károkat okoz nemcsak a peres felek, hanem a gyermek további élethelyzetében is.

A jogi képviselő megjegyezte, hogy önmagában a gyermekelhelyezés megoldása semmiképpen sem rendőrségi kompetencia, a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 13. § (1) bekezdése értelmében a rendőrt ilyen esetben semmilyen intézkedési kötelezettség nem terheli. A kifogásolt intézkedéskor a peres felek között semmilyen okirat nem állt rendelkezésre a gyermekelhelyezés tekintetében, következésképpen olyan körülmény, tény, amely a közrendet vagy a közbiztonságot veszélyeztetné értelemszerűen nem állt fent. A jogi képviselő hozzátette, hogy ugyanakkor nem teljesen világos az sem, hogy milyen jogszabályi hivatkozással avatkozik be a rendőrség el nem döntött polgári-, illetve családjogi jogvitába, hiszen az ilyen és ehhez hasonló eljárási cselekmények során a gyermeket a másik szülő számára hozzáférhetetlenné, illetve elérhetetlenné teszi.

A jogi képviselő megítélése szerint az Rtv. 11. § (1) bekezdése semmiképpen sem azt a feladatot rója a szolgálati beosztásban lévő rendőrré, hogy eldöntendő kérdésként kezelendő gyermekelhelyezéssel kapcsolatos jogvitában „ítélő bíróként” lépjen fel és mindenfajta meggyőződés nélkül, némi ráérzéssel jogszabályi és szolgálati kötelezettség nélkül tegyen olyan intézkedést, amely személyek lakhelyének megváltoztatásával jár.

Jelen ügyben a rendőrség nem tisztázta az sem, hogy ki, mely címen tartózkodik életvitelszerűen, megállapítva, hogy a Gy. városi lakcím gyakorlatilag nem az érintettek tartózkodási helyeül szolgál. Egyébként, ha így is lett volna, a rendőrt akkor sem terheli a gyermek átadása-átvétele, illetőleg elvitele tekintetében intézkedési kötelezettség. Az Rtv. 13. § (2) bekezdése szerint a rendőrnek kötelessége részleghajlás nélkül intézkedni és ezen

kötelezettségének akkor tett volna eleget az eljáró rendőr, ha nem avatkozik bele a családi jogvitába, amelyet a peres felek nem egymás ellen, hanem a gyermek érdekében fejtettek ki.

A jogi képviselő hangsúlyozza, hogy ilyen jellegű ügyekben a rendőrnek semmilyen intézkedési kötelezettsége nincs, mert a gyermek tartózkodási helye nem közbiztonsági, közrendi kérdés. Ez olyan kérdés, amelyet a gyámhivatal, a bíróság a hozzá delegált jogi eszközökkel és megfelelő hatáskörrel eljárva dönt el olyan tartalmú okirat formájában, amely ellen jogorvoslattal is lehet élni. Ezen rendőri intézkedéssel szemben azonban semmilyen jogorvoslat nincsen, így a panaszos kénytelen volt tudomásul venni a hatalom arroganciáját, mint egyfajta kényszerítő eszköz alkalmazását.

A fentiekre tekintettel a jogi képviselő álláspontja szerint az intézkedő rendőrök többszörösen megsértették az Rtv. rendelkezéseit, hiszen annak 15. § (1) bekezdése szerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.

A jogi képviselő szerint így a rendőri intézkedés nemcsak felháborító, hanem egyenesen megdöbbentő, bár szokásosnak mondható, hiszen a panaszos a gyermekkel együtt mintegy szívességi lakáshasználóként tartózkodhatott az ingatlanban anélkül, hogy azt lakcímkártyával kellett volna igazolni. A panaszos egyébiránt K.-val közös, S. települési ingatlanba van bejelentve, amely alátámasztja, hogy a felek közös használatú ingatlana ezen lakcím volt. Egyebekben a bíróság a bontóperi eljárás során a volt utolsó közös használatú lakás használatáról rendelkezik ítéletében, vagy jóváhagyja a felek ilyen irányú megállapodását.

A rendőrség munkatársai elkövették azt a hibát, hogy a magánszférát illetően olyan jogvitába avatkoztak bele, aminek eldöntése polgári eljárás keretei közé tartozik, melyre nézve a jogi képviselő az Rtv. alapján kíván panaszt előterjeszteni a rendőri intézkedéssel szemben, melyre vonatkozóan kérte az eljárás megindítását, a rendőri intézkedés jogszerűtlenségének megállapítását, különös tekintettel annak súlyára és azokra a személyhez tapadó visszafordíthatatlan folyamatokra nézve, amelyek adott esetben befolyásolják a bíróság ítélkező tevékenységét.

A jogi képviselő a beadványhoz mellékelte a 2013. augusztus 15-én kelt ügyvédi meghatalmazását.

2) A Testület 2013. augusztus 28-án kelt levelében a jogi képviselőt a panaszbeadvány kiegészítésére hívta fel, kérdéseket tett fel az intézkedés körülményeire vonatkozóan, amelyekre közvetlenül a panaszos válaszolt a 2013. szeptember 18-án előterjesztett beadványban.

A kikerülő járőrök megkérdezték, hogy van-e a gyermek elhelyezéséről bírósági végzés, amelyre a panaszos közölte, hogy nincs, ahogy jelenleg sincs semmiféle bírósági végzés ez ügyben.

A rendőrök a panaszostól lakcímkártyát, illetve más személyes dokumentumot sem kértek.

K. az esetet megelőzően egy héttel költözött el. Ekkor a panaszos még semmilyen bírósági indítványt nem terjesztett elő sem a válás, sem a gyermekelhelyezés ügyében, hiszen K. többször próbált békülni és a visszaköltözést is fontolgatta. Azzal a szándékkal érkezett S.

települési ingatlanukhoz (a panaszos szüleinek házához), hogy visszaköltözik a gyermekkel együtt. Mindezekről a panaszos tájékoztatta a rendőröket.

A rendőrök kiérkezésekor K. az utcán tartózkodott. Az intézkedő rendőrök először őt hallgatták meg, amelynél a panaszos nem volt jelen.

A panaszos szülei tulajdonát képező ház udvarára bejövő Sz. rendőrt tájékoztatta az addigi történetéről és a gyermekkel kapcsolatos információkról.

A panaszos édesapjával együtt többször közölte a rendőrrel, hogy a gyermek születése óta életvitelszerűen él ott. A gyermekorvoshoz és a védőnőhöz is S. településen van bejelentve. Minden eszköz, tárgy, amely a baba felelősségteljes ellátását, gondozását, egészséges fejlődését szolgálja az S. települési ingatlanba van. Mindezekre Sz. rendőr úgy reagált, hogy az ő magánvéleménye szerint a gyermeknek az anyjánál van a helye. Ezen elgondolásán a panaszos édesapja többszöri kérése ellenére, miszerint az intézkedést ne a magánvéleményével indokolja, hanem törvényre, paragrafusra hivatkozzon, sem változtatott meg, sőt többször hangsúlyozta, hogy neki ez a magánvéleménye, és saját családjával, gyerekeivel példálózott.

A panaszos arról is tájékoztatta a rendőrt, hogy K. korábbi házasságából született lányát, K. hanyagsága miatt és gondatlansága miatt bírósági határozat alapján a volt férjének jogerősen odaítéltek, és azóta a volt férj neveli a kislányt.

Sz. rendőrről napraforgózás közben semmiféle magabiztosságot sem mutatott arra való tekintettel, hogy ebben az ügyben mi a helyes és hivatalos, törvény által megalapozott eljárás. A bizonytalanságát az is alátámasztotta, hogy még K. volt férjével is beszélt az ügyben körülbelül 30 percet a panaszos édesanyjának telefonján.

Az átadott információkat azonban a rendőr figyelembe sem vette és csak az ő általa megalapozott magánvéleményét, és élettapasztalatát hangsúlyozta.

A panaszos a gyermek átadásakor és az azt megelőző közel 3 órás intézkedés alatt végig azt tapasztalta, hogy Sz. rendőr magatartása K. állításait hagyta jóvá, bármiféle jogi indokolás nélkül.

A panaszos szerint a másik rendőr, M. feladata a helyszín biztosítása volt, ő semmiféle véleményt nem közölt, mindvégig tartózkodott a megjegyzésektől.

A panaszos közölte az ügyre vonatkozó jogi ismereteit az intézkedő rendőrrel, miszerint a bírói intézkedésig a felügyeleti joga ugyanannyi az apának, mint az anyának. A panaszos felesége pedig átadta neki a gyermeküket, tehát a felügyeleti jogot is, aki mindvégig a panaszossal, illetve a tanúként jelenlévő szomszédokkal volt a panaszos szülei ingatlanában.

A Gy. Rendőrkapitányság korábban arról tájékoztatta a panaszost, hogy ha a gyermeket az anya átadja a panaszosnak bárhol, semmiféle lakcímhez vagy helyhez kötve, akkor a panaszos „az apai szerepét” teljes körűen gyakorolhatja. Ezt Sz. rendőr jogi hivatkozás nélkül felülbírált a már korábban többször említett magánvéleménye alapján.

Végül a rendőr „erőszak” alkalmazását helyezte kilátásba, ha a babát nem adják át az édesanyjának, ezért a panaszos felhívta az általa korábban felkeresett – a panaszt előterjesztő

– ügyvédet, aki azt tanácsolta, hogy kerüljék a rendőri erőszakot. Így végül a babát átadták K.-nak.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A Rendőrkapitányság vezetője a Testület megkeresésére az alábbiakról számolt be.

A Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály járőrei 2013. augusztus 1-jén az éjszakai órákban ügyeleti utasításra jelentek meg a panaszos S. településen levő lakóhelyén, mert egy nő telefonon rendőri segítséget kért a fenti címre.

A helyszínen megjelent járőr pár igazoltatta a bejelentő K.-t, valamint a panaszost. A bejelentő elmondta, hogy ő és 10 hónapos közös gyermekük egy Gy. városi ingatlanba vannak bejelentve, és tekintettel arra, hogy élettársával a viszonyuk megromlott, ezért gyermekével az S. települési címről Gy. városba kíván költözni. K. arról is tájékoztatást adott, hogy a gyermekelhelyezési per már folyamatban van, azonban az még nem zárult le. Jelenleg pedig azért kért rendőri segítséget, mert élettársa nem engedi, hogy magával vigye a gyermeket.

A panaszos kérdésre elmondta, hogy a gyermekelhelyezési per még nem zárult le, de megítélése szerint a gyermek édesanyja nem megfelelően gondoskodik közös gyermekükről.

A rendőrök jelenléte során a panaszos megegyezett K.-val a gyermekkel kapcsolatban, és a gyermeket a panaszos önként átadta K.-nak, így rendőri intézkedésre okot adó körülmény nem állt fenn.

A Testület által feltett kérdésekre vonatkozóan a kapitányságvezető még az alábbiakat rögzítette.

A helyszínen mindkét fél – K. és a panaszos – igazoltatásra került. A rendőrök nem adták át egyik félnek sem a gyermeket, arra egyik felet sem kötelezték, illetve nem utasították. A szülők részéről önkéntesen született meg a közös döntés. A gyermek átadására rendőri közreműködés nélkül került sor, a rendőr az Rtv. 32. §-a alapján felvilágosítást kért, figyelemmel az Rtv. 13. §-ában foglaltakra. Az intézkedés minden tekintetben megfelelt az Rtv. 13. § (2) bekezdésben foglaltaknak.

2) Sz. r. zászlós és M. r. őrmester 2013. szeptember 10-én az alábbiak szerint tett jelentést.

A rendőrök 2013. július 31-én 18 órától 2013. augusztus 1-jén 6 óráig láttak el járőrszolgálatot S. település illetékességi területén. Szolgálatuk ellátása során a késő esti órákban S. r. zászlós ügyeletet utasítására jelentek meg a panaszos lakóhelyén, mivel K. bejelentést tett. K. elmondta, hogy 2013. július 31. napon élettársa kérésére jelent meg a fenti ingatlannál, mivel meg akarták beszélni a közöttük korábban kialakult konfliktusokat, azonban a megbeszélés ismét vitába torkollott. K. közölte azt is, hogy 10 hónapos gyermekét el akarta vinni Gy. városi otthonába, de azt a panaszos és annak szülei megakadályozta, arra hivatkozva, hogy a gyermek-elhelyezési per még nem zárult le, és addig a gyermek az édesapjával és annak családjával marad. K. hozzátette, hogy gyermeküket ebben az

ingatlanban nevelték, de a gyermek a Gy. városi ingatlanba van bejelentve, melyről a panaszosnak is tudomása van. Mivel vitába keveredett a panaszossal, ezért értesítette a Rendőrkapitányság ügyeletét.

Ezt követően a rendőrök meghallgatták a panaszost, aki elmondta, hogy K.-val már régóta rossz a viszonyuk, és nem tartja őt jó anyának, mivel a gyerekekről nem tud megfelelően gondoskodni, illetve a szülei sem kedvelik őt. Továbbá elmondta, hogy közös gyermekük a Gy. városi lakcímre van bejelentve, de a kezdetektől S. településen nevelik.

A rendőrök az intézkedés kezdetekor személyazonosság igazolása céljából elkérték K. és a panaszos személyi igazolványát és lakcím kártyáját. Miután mindkét felet meghallgatták, tájékoztatták őket, hogy a gyermekelhelyezés egy polgári peres eljárás, mely lefolytatására a bíróság az illetékes. A felek a tájékoztatást megértették, és tudomásul vették, illetve elmondták, hogy gyermekelhelyezés iránti per már folyamatban van.

Az intézkedés ideje alatt a panaszos telefonon felhívta jogi képviselőjét, akinek beszámolt arról, hogy a helyszínen semmilyen rendőri intézkedésre okot adó körülmény nem volt, és a gyermeket önként átadta K.-nak.

Az intézkedés mindvégig az ingatlan előtt, az utcán zajlott, a házba, illetve annak udvar részébe a panaszos és a szülei kivételével senki nem ment be, senki nem lett felszólítva a gyermek átadására. A felek a rendőrök jelenlétében megegyeztek, hogy már másnap megy az édesapa a gyermekért.

A panaszos és K. között a korábbi sérelmek miatt a tájékoztatást követően ismételt szóváltás alakult ki, amelyhez a panaszos édesanyja is csatlakozott. A veszekedés miatt tartani lehetett attól, hogy az akár tettelegességig is elfajul, ezért annak elkerülése végett az édesanya helyszínről való eltávozásáig a rendőrök a helyszínen maradtak, valamint őket többször is felszólították, hogy a veszekedést és a hangoskodást hagyják abba.

A rendőri intézkedés során a rendőrök a gyermekkel semmiféle fizikai kapcsolatba nem kerültek. A panaszos részére olyan utasítást nem adtak, hogy a gyermeket K. részére adja át, hanem azt önállóan, saját elhatározásából tette meg.

A rendőrök az intézkedést követően a történetekről tájékoztatták a Rendőrkapitányság ügyeletét, valamint jelentették, hogy a bejelentés rendőri intézkedést nem igényelt, az egy tájékoztatással zárult, ezért arról rendőri jelentés sem készül.

3) A rendőrség megküldte K. telefonos bejelentését rögzítő közel egy perces hangfelvételt és a hozzá kapcsolódó hivatalos feljegyzést.

K. köszönést követően közli, hogy egy járőr kocsit kér a panaszos lakóhelyére. Kérdésre elmondja, hogy férjével a múlt hét pénteken összevesztek, és ő Gy. városban lakik, ahonnan férje édesanyjával el akarta hozni a gyermeket. Ekkor is kihívták a rendőrséget, azonban azóta kibékültek, de most anyósa kitette a házból, de a 10 hónap gyermeke bent maradt.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos az Rtv. és a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló

30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításokra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát, az alábbiak szerint.

A Testület a panasz alapján a rendőrség intézkedési kötelezettségét vizsgálta.

A panaszbeadvány szerint a panaszos és házastársa, K. között házasság felbontása és gyermekelhelyezés iránti polgári peres eljárás van folyamatban a járásbíróság előtt. A felek között az életközösség 2013. július 26. napján szakadt meg, mikor K. a közös kiskorú gyermekükkel Gy. városi lakcímre költözött. A jogi képviselő tájékoztatása szerint a panaszosnak és K.-nak S. településen volt közös lakása, függetlenül attól, hogy K. az édesanyja használatában álló fenti Gy. városi ingatlanba volt bejelentve a kiskorú gyermekkel együtt.

2013. augusztus 1. napján az anya a kiskorú gyermekkel együtt visszaköltözött a panaszossal közös S. települési ingatlanba, majd a felek az életközösséget rövid együttlét után ismételten megszakították, és ugyanezen napon K. távozni kívánt az ingatlanból kiskorú gyermekükkel együtt. A panaszos viszont ragaszkodott a kiskorú gyermekhez, és az ezzel kapcsolatos vita annyira elmérgesedett a felek között, hogy az anya a Rendőrkapitányság munkatársainak segítséget kívánta igénybe venni annak érdekében, hogy megbízható segítséget nyújtsanak ahhoz, hogy kiskorú gyermekével együtt távozhasson az ingatlanból.

A kapitányságvezető tájékoztatása szerint az intézkedő rendőrök 2013. augusztus 1-jén az éjszakai órákban ügyeleti utasításra jelentek meg a panaszos S. települési lakóhelyén, mert egy nő telefonon rendőri segítséget kért a fenti címre.

K. bejelentéséről készült hangfelvételen a következő hangzik el. K. köszönést követően közli, hogy egy járőr kocsit szeretne kérni a panaszos lakóhelyére. Kérdésre elmondja, hogy férjével a múlt hét pénteken összevesztek, és ő Gy. városban lakik, ahonnan férje édesanyjával el akarta hozni a gyermeket. Ekkor is kihívták a rendőrséget, azonban azóta kibékültek, de most anyósa kitétte a házból, de a 10 hónap gyermeke bent maradt.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

A fenti rendelkezést a Szolgálati Szabályzat 8-9. §-a az alábbiakkal egészíti ki. A rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást. A rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki.

A hivatkozott jogszabályhely értelmében – a konkrét eset kapcsán – a Testületnek egyrészt vizsgálnia kellett azt, hogy a bejelentő előadása, illetve a rendőrség tudomására jutott további információk alapján fennállt-e valamely jogellenes cselekmény elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely a rendőrség intézkedési kötelezettségét megalapozta, továbbá azt is, hogy az intézkedő rendőrök ennek megfelelő módon tettek eleget.

a) E körben a Testület anélkül, hogy a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet (továbbiakban: Gyer.) és a házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvény (továbbiakban: Csjt.) részletes elemzésébe bocsátkozna, szükségesnek tartja az alábbiak rögzítését a szülői kapcsolattartás kapcsán.

A Csjt. 92. §-a szerint a gyermeknek joga, hogy különélő szülőjével személyes és közvetlen kapcsolatot tartson fenn. A kapcsolattartásról - a szülők megegyezésének hiányában, illetőleg a szülők és a gyám közötti vita esetében - a gyámhatóság dönt. Ha házassági vagy gyermekelhelyezési per van folyamatban, a szülők megegyezésének hiányában a kapcsolattartásról a bíróság dönt. A gyámhatóság, illetőleg a házassági vagy gyermekelhelyezési perben a bíróság a felrható magatartást tanúsító szülő kapcsolattartási jogát a gyermek érdekében korlátozhatja vagy megvonhatja, illetőleg e jog gyakorlásának szünetelését rendelheti el. Ha a kapcsolattartás kérdésében a bíróság döntött, ennek megváltoztatását a határozat jogerőre emelkedésétől számított két éven belül csak a bíróságnál lehet kérni. A kapcsolattartásra vonatkozó bírósági határozat végrehajtásáról a gyámhatóság gondoskodik.

A Gyer. 27. § szerint a kapcsolattartás célja, hogy a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult személyek közötti családi kapcsolatot fenntartsa, továbbá a kapcsolattartásra jogosult szülő a gyermek nevelését, fejlődését folyamatosan figyelemmel kísérje, tőle telhetően segítse. A kapcsolattartás formái a folyamatos és az időszakos kapcsolattartás. Az időszakos kapcsolattartás magában foglalja a gyermekkel a tanítási szünetek és a többnapos ünnepek időszakában való huzamos együttlétet.

Ugyanezen szakasz (5) bekezdése szerint nincs helye folyamatos kapcsolattartásnak az időszakos kapcsolattartás ideje alatt, illetve a gyermeket gondozó szülőt megillető, a gyermekkel folyamatosan együtt tölthető időtartam alatt, amelynek mértéke a kapcsolattartásra jogosultat a kapcsolattartást rendező egyezség, illetve a kapcsolattartás engedélyezése tárgyában hozott határozat szerint megillető időszakos kapcsolattartás időtartamát, vagy ha a kapcsolattartást rendező egyezség, illetve a kapcsolattartás engedélyezése tárgyában hozott határozat nem rendelkezik a kapcsolattartásra jogosultat megillető időszakos kapcsolattartás időtartamáról, a két hetet nem haladhatja meg.

A Gyer. 29. §-a szerint a gyámhivatal vita esetében a kapcsolattartást bármelyik fél kérelmére szabályozza, illetve újraszabályozza, kivéve, ha a szülő és a gyermek kapcsolattartásának megállapítása a Csjt. 92. §-ának (5) bekezdése szerint a bíróság hatáskörébe tartozik. A kapcsolattartásról a gyámhivatal, illetve a bíróság a gyermek korának, egészségi állapotának, életkörülményeinek, a felek személyes körülményeinek, valamint az ítélőképessége birtokában levő gyermek véleményének figyelembevételével rendelkezik.

A kapcsolattartás engedélyezése tárgyában hozott határozat végrehajtása szabályait a Gyer. 33. § rendezi, eszerint kapcsolattartás elmaradása esetén végrehajtás iránti kérelem benyújtásának van helye a gyermek fejlődését veszélyeztető magatartás tudomásra jutásától számított 30 napon belül. A gyermek fejlődését pedig veszélyezteti, ha a kapcsolattartásra

jogosult vagy a kapcsolattartásra kötelezett a kapcsolattartást rendező egyezségben, illetve a kapcsolattartás engedélyezése tárgyában hozott határozatban foglaltaknak önhibájából ismételen nem, vagy nem megfelelően tesz eleget, és ezáltal nem biztosítja a zavartalan kapcsolattartást. Ha a kapcsolattartásra kötelezett a gyermeket bizonyíthatóan folyamatosan a kapcsolattartásra jogosult ellen neveli és a kapcsolattartás engedélyezése tárgyában hozott határozatnak a végrehajtási intézkedések ellenére sem tesz eleget, a gyámhivatal a gyermek elhelyezésének megváltoztatása iránt pert indíthat, feltéve, hogy az elhelyezés megváltoztatása a kiskorú gyermek érdekében áll, vagy feljelentést tesz a 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 8. §-a (2) bekezdésének a) pontja alapján a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (továbbiakban: Btk.) 195. §-ának (4) bekezdése szerinti kiskorú veszélyeztetése miatt.

A fentiekből kitűnik tehát, hogy a kapcsolattartás szabályozása elsősorban a felek megállapodásával, egyezségével, vagy gyámhatósági, illetve gyermekelhelyezési per esetén bírósági határozattal történik. A bíróság vagy végzéssel jóváhagyja a felek egyezségét e tekintetben, vagy a hatályos jogszabályi keretek között (Csjt., Gyer.) szabályozza a gyermek láthatását. A fentiekből az is látható, hogy a Csjt. szűkös előírásait, ahogyan a bíróság határozattal rendezett kapcsolattartás előírásait a Gyer. tölti ki részletes tartalommal (pl. a folyamatos és az időszakos kapcsolattartás viszonyával), hiszen az ítélet célja csupán egy végrehajtható és nyomon követhető keret kialakítása, melynek végrehajtásáról önkéntes teljesítés hiányában vagy vita esetén a gyámhatóság gondoskodik, akinek eljárására pedig a Gyer. előírásai vonatkoznak.

b) A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 208. §-a rendelkezik a kiskorú veszélyeztetésének büntetéről: „A kiskorú nevelésére, felügyeletére vagy gondozására köteles személy – ideértve a szülői felügyeletet gyakorló szülő, illetve gyám élettársát, továbbá a szülői felügyeleti jogától megfosztott szülőt is, ha a kiskorúval közös háztartásban vagy egy lakásban él –, aki e feladatából eredő kötelességét súlyosan megszegi, és ezzel a kiskorú testi, értelmi, erkölcsi vagy érzelmi fejlődését veszélyezteti, büntetett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

A Btk. 210. § (1) bekezdése szerint „aki a hatósági határozat alapján nála elhelyezett kiskorú és a kiskorúval kapcsolattartásra jogosult személy közötti kapcsolat kialakítását vagy fenntartását a kapcsolattartás kikényszerítése érdekében alkalmazott bírság kiszabását követően is önhibájából akadályozza, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő”.

A Btk. 211. § (1) bekezdés értelmében „aki végrehajtható hatósági határozat alapján elhelyezett kiskorút attól, akinél a hatóság elhelyezte, annak beleegyezése nélkül, az elhelyezés tartós megváltoztatása céljából elvisz, illetve a kiskorút rejtve vagy titokban tartja, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő”.

A Legfelsőbb Bíróság BH 2007. 35. számú eseti döntése szerint a kiskorú veszélyeztetésének büntetést valósítja meg az a szülő, aki a kiskorú bírósági ítéleten alapuló elhelyezését önkényesen megváltoztatja, a másik szülővel való kapcsolattartását huzamos ideig akadályozza, a kiskorút a másik szülő ellen neveli és e kötelességszegő magatartása a kiskorú értékrendjének, jellemének, lelki fejlődésének kedvezőtlen alakulását eredményezi.

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n

kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

A hangfelvétel alapján tudhatjuk, hogy K. telefonon arról tett bejelentést a rendőrségre, hogy „anyósa kitéte a házból, de a 10 hónapos gyermeke bent maradt”. A bejelentés alapján felmerült annak a gyanúja, hogy a bejelentő gyermeke sérelmére jogellenes cselekményt (kiskorú veszélyeztetése, kiskorúval való kapcsolattartás megakadályozása, kiskorú elhelyezésének megváltoztatása) követtek/követnek el. Ezáltal pedig a rendőrség köteles volt a történeti tényállás tisztázása érdekében szükséges intézkedéseket megtenni, és a helyszínen megjelenni.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a bejelentés tartalma miatt a rendőrségnek fennállt az intézkedési kötelezettsége.

c) A Testületnek ezt követően abban kellett állást foglalnia, hogy az intézkedési és a segítségnyújtási kötelezettségét a rendőrség jelen esetben megfelelően teljesítette-e.

Az Rtv. 24. §-a szabályozza a rendőrség segítségnyújtási kötelezettségét. Az (1)-(3) bekezdések szerint „a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni. A magánérdekek védelme e törvény alapján csak akkor tartozik a rendőrség hatáskörébe, ha a törvényes védelem az adott körülmények között más módon nem biztosítható, vagy ha a rendőri segítség nélkül a jog érvényesíthetősége meghiúsulna vagy számottevően megnehezülne. A segítségnyújtás csak halaszthatatlan szolgálati érdekből tagadható meg, közvetlen életveszély esetén csak akkor, ha a segítségnyújtás miatt több ember élete kerülne közvetlen veszélybe.”

A panaszos elmondása szerint a rendőrök tőle lakcímkártyát, illetve más személyes dokumentumot nem kértek. A rendőrök először K.-t hallgatták meg, majd a panaszost, aki tájékoztatta őket az addig történetéről és a gyermekkel kapcsolatos információkról. Elmondta többek között, hogy a gyermek elhelyezéséről még nem született bírósági döntés, de a gyermek születése óta életvitelszerűen él ott. A gyermekorvoshoz és a védőnőhöz is S. településen van bejelentve. Minden eszköz, tárgy, amely a baba felelősségteljes ellátását, gondozását, egészséges fejlődését szolgálja az S. települési ingatlanba van. Az átadott információkat azonban a rendőr figyelembe sem vette és csak az ő általa megalapozott magánvéleményét, és élettapasztalatát hangsúlyozta, mindenféle jogszabályi hivatkozást mellőzve. Végül a rendőr „erőszak” alkalmazását helyezte kilátásba, ha a babát nem adják át az édesanyának, ezért a panaszos felhívta az általa korábban felkeresett – a panaszt előterjesztő – ügyvédet, aki azt tanácsolta, hogy kerüljék a rendőri erőszakot. Így végül a babát átadták K.-nak. A panaszos azt kifogásolta, hogy a rendőrök a lakcímkártya adataira, illetve magánvéleményükre alapozták intézkedésüket, amelyre egyébként hatáskörük nem volt így törvényi falhatalmazás hiányába jártak el akkor, amikor a gyermeket a panaszostól elvették, és átadták az anya részére, aki vele a Gy. városi lakcímrre távozott.

A rendőrségi iratok tanúsága szerint K. a helyszínen elmondta a rendőröknek, hogy ő és 10 hónapos közös gyermekük egy Gy. városi ingatlanba vannak bejelentve, és tekintettel arra,

hogy élettársával a viszonyuk megromlott, ezért gyermekével az S. települési címről Gy. városba kíván költözni. K. arról is tájékoztatást adott, hogy a gyermekelhelyezés iránti per már folyamatban van, azonban az még nem zárult le. Jelenleg pedig azért kért rendőri segítséget, mert panaszos, illetve annak szülei nem engedi, hogy magával vigye a gyermeket. Ezt követően a rendőrök meghallgatták a panaszoszt, aki K. által előadottakat erősítette meg, illetve hozzátette azt, hogy K.-t nem tartja jó anyának, mivel a gyermekről nem tud megfelelően gondoskodni. A rendőrök az intézkedés kezdetekor személyazonosság igazolása céljából elkérték K. és a panaszos személyi igazolványát és lakcím kártyáját. Miután mindkét felet meghallgatták, tájékoztatták őket, hogy a gyermekelhelyezés egy polgári peres eljárás, mely lefolytatására a bíróság az illetékes. A felek a tájékoztatást megértették, és tudomásul vették, illetve elmondták, hogy gyermekelhelyezés iránti per már folyamatban van.

A rendőrök jelenléte során a panaszos megegyezett K.-val a gyermekkel kapcsolatban, és a gyermeket a panaszos önként átadta K.-nak, így rendőri intézkedésre okot adó körülmény nem állt fenn, a rendőrök a gyermekkel semmiféle fizikai kapcsolatba nem kerültek. A panaszos részére olyan utasítást nem adtak, hogy a gyermeket K. részére adja át, hanem azt önállóan, saját elhatározásából tette meg.

Az intézkedés ideje alatt a panaszos telefonon felhívta jogi képviselőjét, akinek beszámolt arról, hogy a helyszínen semmilyen rendőri intézkedésre okot adó körülmény nem volt, és a gyermeket önként átadta K.-nak.

A panaszos és K. között a korábbi sérelmek miatt a tájékoztatást követően ismételt szóváltás alakult ki, amelyhez a panaszos édesanyja is csatlakozott. A veszekedés miatt tartani lehetett attól, hogy az akár tettelegességig is elfajul, ezért annak elkerülése végett az édesanya helyszínről való eltávozásáig a rendőrök a helyszínen maradtak, valamint őket többször is felszólították, hogy a veszekedést és a hangoskodást hagyják abba.

A Testület álláspontja szerint a helyszínen a rendőrök számára annyi derült ki biztosan, hogy a felek között van egy kapcsolattartással kapcsolatos családjogi vita, aminek az eldöntése bírói, illetve gyámhatósági hatáskörbe tartozik.

Ebből az következik, hogy a rendőröknek a felek személyazonosságának megállapítása és a meghallgatásuk után, a tényállás tisztázását követően, tájékoztatniuk kellett volna a feleket arról, hogy a kapcsolattartási jogvita eldöntésére nincs hatáskörük, és arról is, hogy jogaiknak mely fórum előtt szerezhetnek érvényt. Szükséges leszögezni, hogy a rendőrök a fentiekben túl a jogvitába érdemben nem avatkozhattak bele, így nem állhattak K. pártjára sem, nem kötelezheték volna a panaszoszt a gyermek átadására.

A panaszos állítása szerint a rendőrök végső soron „erőszak alkalmazásának” kilátásba helyezésével kötelezték a gyermek átadására. Ezzel szemben a rendőrség arról számolt be, hogy rendőrök nem adták át egyik félnek sem a gyermeket, arra egyik felet sem kötelezték, illetve nem utasították. A szülők részéről önkéntesen született meg a közös döntés, és a gyermek átadására rendőri közreműködés nélkül került sor. Ráadásul a rendőrök úgy nyilatkoztak, hogy mind a két felet igazoltatták, és részükre megadták a szükséges felvilágosítást.

A jelen esetben a panaszos, és az intézkedő rendőrök előadásai oly mértékben vannak ellentmondásban, hogy további rendelkezésre álló bizonyíték hiányában az

ellentmondás nem oldható fel, ezért a Testület arra a megállapításra jutott, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem megállapítható.

IV.

A Testület vizsgálata során arra a megállapításra jutott, hogy a telefonos bejelentés miatt a rendőrségnek intézkedési kötelezettsége keletkezett, azonban azzal kapcsolatban, hogy ennek a rendőrség megfelelő módon eleget tett-e, a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme nem volt megállapítható.

Mindezekre tekintettel a Testület állásfoglalását a rendelkező részben foglaltak szerint alakította ki, és az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése szerint a panasz áttételéről döntött.

Budapest, 2014. szeptember 18.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
előadó testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET